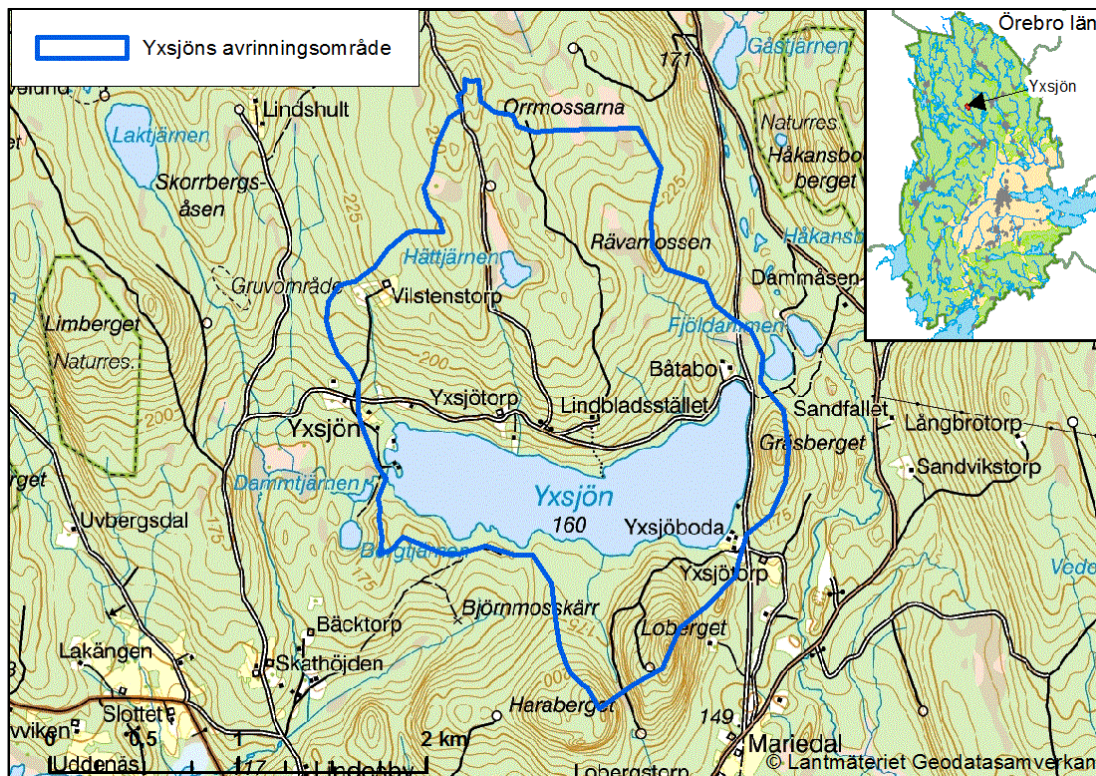

Yxsjön

ARBOGAÅNS VATTENSYSTEM

Sjötyp: Näringsfattig
Sjöyta: 0,92 km²
Höjd över havet: 160 m
Maxdjup: 20 m
Medeldjup: 8 m
Omsättningstid: 4 år

Kommun: Nora
Vattendistrikt: Norra Östersjön
Terrängkartan: 11 E SO
EU-id: SE661784-144827
Utloppskoordinater: 6617910, 1447250
Avrinningsområdets areal: 4,68 km²

Yxsjön. ©Lantmäteriet

Omgivningar

Yxsjön ingår i Arbogaåns vattensystem och är belägen ca 19 km NNV om Nora. Sjöns tillförs vatten från små bäckar i omgivningen. Utloppsbäcken i V utmynnar så småningom i Lindesbysjön.

Yxsjön omges av kuperad terräng med en höjdskillnad på 110 m i avrinningsområdet. Norr om sjön domineras av sura vulkaniska bergarter, medan i södra och östra delarna domineras av basiska bergarter. Området täcks större delen av morän med inslag av tunn jord och kalt berg. Yxsjöns omgivningar domineras av barrskog med inslag av lövskog. Bebyggelse finns på några få platser runt sjön. I tabell 1 redovisas markanvändningen i sjöns avrinningsområde.

Tabell 1. Markanvändning i Yxsjöns avrinningsområde, vars totala area är 4,68 km². Data från SMHI.

Markanvändning	Areal (km ²)	Markanvändning	Areal (km ²)
Skog	3,41	Annan öppen mark	0,00
Sankmark	0,00	Vatten	0,92
Jordbruksmark	0,00	Tätort	-
Hyggen	0,34	Annan koncentrerad bebyggelse	-

Djur och växter

Fisk

Vid ett nätprovfiske år 2000 fångades abborre, gers, gädda och sik. Bl.a. konstaterades föryngring av sik. Fiskefaunans status bedöms som god. Utplantering av sik har utförts 14 gånger under åren 1933-1994.

Bottenfauna

Bottenfaunaundersökningar har inte genomförts.

Växtlighet

Växtligheten i sjön har inte inventerats.

Övrigt djur- och växtliv

Vid sjön har fyra sjöberoende fågelarter observerats, bl.a. storlom.

Vattenkvalitet

Yxsjön är en näringsfattig sjö med svagt/måttligt färgat vatten. pH-värdet är svagt surt och buffertkapaciteten är god mot försurande ämnen. Kvicksilverhalten i fisk är låg. I tabell 2 finns mer information om Yxsjöns vattenkemi.

Tabell 2. Vattenkemidata från Yxsjön. Medelvärdena är baserade på provtagningar från åren 2012-2014 alternativt den senaste provtagningen. Färgade värden anger statusklassning, se [läsanvisningar](#).

Parameter	Medelvärde	Min-Maxvärde	Antal prov	Provtagningsår
pH	6,6*	6,6-6,6	7	2012-2014
Alkalinitet (mekv/l)	0,09	0,07-0,11	7	2012-2014
Siktdjup (m)	-	-	-	-
Vattenfärg (mg Pt/l)	28**	20-30	7	2012-2014
Totalfosfor (µg/l)	5	5	1	2013
Totalkväve (µg/l)	270	270	1	2013
Hg i gädda (mg/kg)	0,38	Medelvärde 5 fiskar		2000

*NV Handbok 2007: 4 och expertbedömning. **Motsvarar absorbansen 0,06 (vid 420/5 nm).

Statusbedömning

Sjöns ekologiska status har bedömts som god. Det är sammanvägningen av fisk och vattenkemin som varit avgörande för bedömningen. Provfiske från 2000 visar god status, vilket kan vara ett resultat från kalkningarna 1981 och 1991 samt utsättning av sikyngel som utfördes 1994. Senaste kalkningen utfördes 2001. Kalkning av sjön har avslutats på grund av tillfredsställande pH och alkalinitet under senare år. De allmänna förhållandena, som är en sammanvägning av klassificeringarna för näringsämnen (hög status) och försurning (god status), har sammantaget god status.

Bedömningsgrunder i föreskrift har tillämpats. För mer information om bedömningen, se <http://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterEUID=SE661784-144827>.

Övervakningsprogram

Yxsjön ingår i programmet *KEU, Örebro län (Kalkningens kemiska effektuppföljning)*. Sjön ingår under vissa år i programmet *RMÖ, Ytvattenförekomster, Örebro län*.

Naturvårds- och friluftssintressen

Yxsjön är upplåten för fritidsfiske och förvaltas av Järnboås fiskevårdsområdesförening. För att fiska i sjön krävs fiskekort.

Mänsklig påverkan

Utplantering av 20 000 sikyngel (ursprung = Norr-Älgen, Hällefors kommun) utfördes 1994. Sjön har kalkats tre gånger under perioden 1983-2001. Kalkning behövs inte längre på grund av tillfredsställande pH och alkalinitet.

Områdesskydd

Sjön ingår i ett vattenskyddsområde eftersom den utgör ytvattentäkt tillsammans med grundvattentäkten Lindesby.

Referenser

[Artportalen](#).

Länsstyrelsen i Örebro län. [Djupkartor](#).

Länsstyrelsen, 2005. [Länsstyrelsens i Örebro län beslut om vattenskyddsområde och föreskrifter för ytvattentäkten i Yxsjön och grundvattentäkten i Lindesby, Nora kommun](#).

Länsstyrelsen i Örebro län, 2010. [Åtgärdsplan för kalkningsverksamheten i Örebro läns sjöar och vattendrag 2010-2015](#). Dnr: 5810-1162-2010, Dos nr: 1800-000-004.

Naturvårdsverket, 2007. [Status, potential och kvalitetskrav för sjöar, vattendrag, kustvatten och vatten i övergångszon. Bilaga A-Bedömningsgrunder för sjöar och vattendrag. Handbok 2007:4](#).

SLU. [Databasen för provfiske i sjöar](#).

SLU. [Vattenkemidata](#).

SMHI. [Svenskt vattenarkiv \(SVAR\)](#)

[VISS - VattenInformationssystem för Sverige](#). Nationell databas över svenska vattenförekomster.